

Bijlage C – Uitkomsten onderzoek amortisatievariant t.b.v. elektriciteitstarieven

In deze bijlage wordt amortisatie als één van de mogelijke oplossingsrichtingen uitgewerkt om de stijgende nettarieven anders te verdelen. Daarnaast worden de randvoorwaarden uitgewerkt zoals gesteld in de kabinetsreactie op het Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) naar de bekostiging van de elektriciteitsinfrastructuur. Er wordt achtereenvolgens ingegaan op de volgende zaken:

- Overkoepelende conclusies ten aanzien van amortisatie van nettarieven;
- Definitie, rationale en mogelijke vormgeving van amortisatie;
- Uitkomst van de uitwerking van de vier randvoorwaarden;
- Vervolgstappen.

1. Inleiding

Het elektriciteitsnet moet worden aangepast en opgeschaald vanwege veranderende opwek- en afnamepatronen, en een toenemende vraag naar elektriciteit. Voortvarende elektrificatie is cruciaal voor de energietransitie, omdat elektrificatie voor veel eindgebruikers de meest efficiënte manier is om te verduurzamen en snelle elektrificatie leidt tot hogere benutting van het elektriciteitssysteem en daarmee tot lagere kosten per gebruiker. De energietransitie vereist tegelijkertijd grote investeringen die juist leiden tot een stijging van de nettarieven voor alle eindgebruikers. De elektriciteitsnettarieven voor een gemiddeld huishouden kunnen stijgen van ongeveer € 400 per jaar in 2024 naar circa € 1.100 per jaar in 2040, bij gelijkblijvend verbruik. In diezelfde periode stijgen de nettarieven voor de grote industriële bedrijven met circa 5% per jaar, waarbij grote energie-intensieve Nederlandse bedrijven momenteel een hogere energierekening hebben dan vergelijkbare bedrijven in omliggende landen.

Hoewel de noodzakelijke investeringen in het stroomnet zorgen voor minder netcongestie, meer energieonafhankelijkheid en meer ruimte voor groene bedrijvigheid, is de genoemde nettariestijging aanzienlijk. Bovendien ontstaat hierdoor het risico dat duurzame investeringen die rendabel zijn tegen de kosten op lange termijn, niet tot stand komen omdat de kosten op korte termijn te hoog zijn. Dit kan elektrificatie minder aantrekkelijk maken en de doelen voor energieonafhankelijkheid en betaalbaarheid onder druk zetten. Daarnaast ligt de vraag voor of de lasten en baten in de transitie evenwichtig verdeeld zijn tussen huidige en toekomstige netgebruikers, waarbij de investeringen nu leiden tot hogere tarieven terwijl de investeringen mogelijk pas later in de toekomst volledig worden benut. Tegen deze achtergrond is toegezegd om te onderzoeken of amortisatie een mogelijke beleidsoptie is. Dit om te bezien of het een oplossing kan zijn om de rekening anders te verdelen over huidige en toekomstige generaties, om de tarieven te dempen én daarmee elektrificatie te stimuleren. Met dit onderzoek wordt ook opvolging gegeven aan de motie van de leden Flach en Grinwis waarin de regering wordt verzocht om zich in te zetten voor verdere verlaging van de netkosten voor de industrie en het verkleinen van de verschillen met omliggende landen.¹

2. Overkoepelende conclusies

Uit extern onderzoek is gebleken dat amortisatie slechts in enkele scenario's in beperkte mate en met beperkte impact mogelijk is, en de tarieven in een ander scenario onvoldoende dalen om een werkbaar amortisatieprofiel vorm te geven.² Hierdoor kan eventueel maar een klein deel van de investeringskosten op een verantwoorde manier worden verlegd. Hoewel het duidelijk is dat de nettarieven de komende jaren sterk gaan toenemen en dit een zorg is voor (betaalbare) elektrificatie van bedrijven en de energierekening van huishoudens in Nederland, bestaat er door de beperkte en onzekere toekomstige daling van deze tarieven onvoldoende rationale voor een majeure ingreep met een instrument als amortisatie om de tarieven te dempen.

Hiernaast is de tariefontwikkeling met zeer grote onzekerheid omgeven. Een kleine afwijking in de gedane aannames kan grote gevolgen hebben voor de lange termijn tariefontwikkeling, de omvang van de amortisatierekening en de garantie op de terugbetaling hiervan. De onzekerheid en volatiliteit maken het onwenselijk om een majeure systeemwijziging als amortisatie te introduceren.

¹ Kamerstukken II 2024/25, 29 023, nr. 586.

² SIRM (2025). *Pieken of dalen? Over de mogelijkheid om netkosten anders te verdelen over de tijd.*

De onzekerheid van de tariefontwikkeling komt door meerdere factoren. Zo zijn (1) de hoeveelheid en de looptijd van de uitbreidingsinvesteringen beide onzeker. (2) Ook is onduidelijk hoeveel instandhoudings- en/of vervangingsinvesteringen in het stroomnet vervolgens nodig zijn. Het IBO keek naar de investeringen en tarieven tot 2040. In het externe onderzoek werd de tariefontwikkeling tot 2060 in meerdere scenario's onderzocht. Tot de periode 2040 zijn er netplannen waarop de investeringsprognoses zijn gebaseerd, in de periode daarna zijn deze plannen er niet meer. Inherent zijn de geprognoseerde investeringen voor na 2040 onzekerder. (3) Daarnaast hangt de ontwikkeling van de vraag af van het aantal bedrijven dat in de toekomst in Nederland is gevestigd en is geëlektrificeerd (of op een andere manier is verduurzaamd) en de snelheid van deze elektrificatie. Bovendien is het tempo van de elektrificatie van bedrijven juist deels afhankelijk van de hoogte van de nettatarieven.

Naast het ontbreken van de rationale om een instrument als amortisatie te overwegen om de stijgende nettatarieven te dempen, is het op dit moment niet mogelijk om te voldoen aan alle vier de randvoorwaarden. Uit de uitwerking blijkt dat de ACM binnen de huidige Europese elektriciteitsverordening geen juridische ruimte ziet om de maximumtarieven anders dan kostenreflectief vast te stellen. Betalingen voor amortisatie worden op dit moment als subsidie aangemerkt, omdat er geen mogelijkheid is de amortisatierekening terug te betalen met hogere tarieven. Subsidies zijn altijd saldorelevant. Daarnaast is er mogelijk een EMU-saldorelevante kapitaalstorting nodig om de credit-rating van TenneT op peil te houden. Bovendien bestaat er een risico dat de rekening onevenredig wordt doorgeschoven naar toekomstige generaties zolang er onzekerheid bestaat over toekomstige netkosten en netgebruik.

Hoewel er onzekerheid is over het verloop van de nettatarieven op de lange termijn - en vooral de mogelijke daling van de tarieven - staat wel vast dat de nettatarieven de komende jaren gaan stijgen. De toename van de tarieven en de onzekerheid over de precieze tariefontwikkeling kan elektrificatie en verduurzaming belemmeren, waardoor de nodige elektriciteitsvraag zich niet ontwikkelt, wat de betaalbaarheid van de transitie verder onder druk zet. Eerder zijn stappen aangekondigd om het net beter te benutten om de investeringsopgave en de daarmee gepaard gaande stijging van de nettatarieven zoveel mogelijk te beperken. Dit laat onverlet dat er flink geïnvesteerd zal moeten worden in het net. Het uitgevoerde onderzoek laat zien dat, om de nettatarieven - en daarmee de energierekening - in de toekomst betaalbaar te houden, en de doelstellingen rond klimaatneutraliteit te behalen, het volume van de vraag naar elektriciteit moet toenemen. Eventuele alternatieve maatregelen om kosten te dempen en anders te verdelen, zoals vertraagd of progressief afschrijven of het verstrekken van subsidie, vergen daarom nader onderzoekwerk, waarbij besluitvorming over alternatieve afschrijfmethodes exclusief aan de ACM is.

3. Definitie, rationale en mogelijke vormgeving van amortisatie

Amortisatie betekent doorgaans het uitspreiden van de terugbetaling van een lening in de tijd. Wanneer er in het kader van elektriciteitstarieven wordt gesproken over amortisatie, wordt in deze brief een methodiek bedoeld om tarieven nu te verlagen, waarbij in de eerste fase een tarief wordt vastgesteld dat lager ligt dan het door de ACM vastgestelde maximale kostengebaseerde tarief. De gemiste opbrengsten worden gecompenseerd met een amortisatierekening. In de tweede fase ligt het tarief hoger dan het door de ACM vastgestelde maximale kostengebaseerde tarief. Van deze extra inkomsten wordt de amortisatierekening afbetaald.

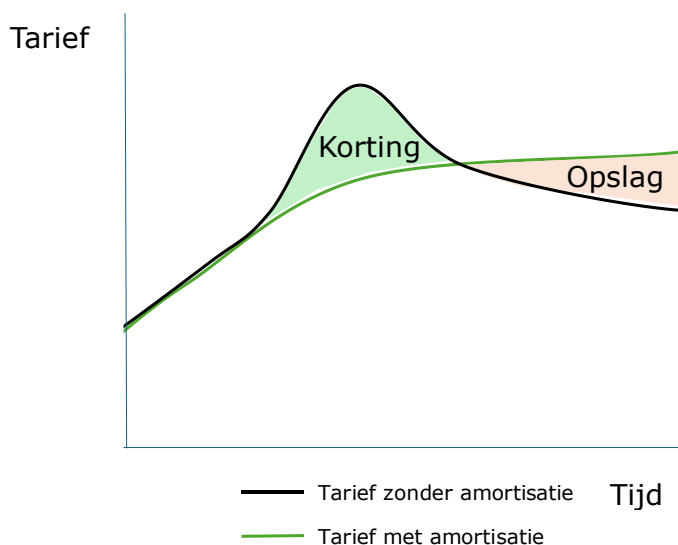
Het anders verdelen van de nettatarieven over de tijd is alleen rechtvaardig wanneer er sprake is van een piek (met een stijging én daling) in de tariefontwikkeling. Met een piek wordt bedoeld dat de nettatarieven op korte termijn sterk stijgen door de omvangrijke investeringsopgave terwijl op langere termijn de nettatarieven weer dalen door toegenomen vraag naar elektriciteit. Een mismatch tussen vraag en aanbod op het elektriciteitsnet kan tot deze piek leiden. Amortisatie vlakkt deze piek af door in de eerste fase (vóór de piek) lagere nettatarieven mogelijk te maken, en in de tweede fase (na de piek) hogere nettatarieven mogelijk te maken dan de kostenreflectieve tarieven. Zo wordt de piek in de ontwikkeling van de nettatarieven gedempt, en worden de kosten uitgesmeerd over een periode waar naar verwachting het volume van de elektriciteitsvraag toegenomen zal zijn en de kosten dus over meer volumes kunnen worden verdeeld. Wanneer er geen sprake is van een piek in de tariefontwikkeling, worden de kosten van de huidige investeringen onevenredig zwaar bij toekomstige generaties belegd.

Bij amortisatie worden er de facto twee tarieven gehanteerd: (1) een kostengebaseerd maximum tarief dat de ACM vaststelt via de reguleringsmethodiek, en (2) een amortisatietarief dat de ACM vaststelt op basis van kaders en parameters van de Rijksoverheid. De situatie ziet er dan als volgt uit in een fictief (reken)voorbeeld:

1. De ACM beoordeelt de kosten van TenneT en stelt o.b.v. de efficiënte kosten de maximumtarieven vast. In het tarievenbesluit staat dan dat TenneT in bijvoorbeeld 2030 tarieven van maximaal 120 in rekening mag brengen.
2. Op basis van door KGG opgestelde en door de ACM goedgekeurde parameters wordt er een amortisatietarief van 100 in 2030 vastgesteld.
3. De overheid zorgt ervoor dat TenneT het verschil aan inkomsten als gevolg van de twee tarieven, in dit geval 20, gecompenseerd krijgt via een amortisatierekening.
4. In bijvoorbeeld 2045 is de investeringspiek voorbij en kunnen de maximumtarieven dalen. In dit jaar stelt de ACM weer de tarieven vast op basis van de efficiënte kosten. Het tarief o.b.v. de efficiënte kosten is dan bijvoorbeeld 80.
5. De amortisatierekening moet nog afbetaald worden. Via het amortisatietarief mag TenneT via de nettatarieven 100 innen in 2045.

Bij stap 2 worden er dus lagere tarieven geheven dan het maximum op basis van de door de ACM vastgestelde efficiënte kosten. Bij stap 5 worden juist hogere tarieven gerekend dan het maximum gebaseerd op de efficiënte kosten van TenneT.

Onderstaande grafiek geeft de systematiek weer. De zwarte lijn is het tarief dat de ACM vaststelt op basis van de efficiënte kosten van TenneT. De lichtgroene lijn is het amortisatietarief dat in samenspel tussen de ACM en de Rijksoverheid wordt opgesteld. Het groene vlak is de amortisatierekening die volloopt op het moment dat het amortisatietarief lager is dan het kostengebaseerde tarief. Bij het lichtrode vlak wordt de amortisatierekening afbetaald omdat het amortisatietarief hoger ligt dan het kostengebaseerde tarief.

4. Uitkomst uitwerking vier randvoorwaarden

In de kabinetsreactie op het IBO gaf het kabinet aan met een positieve grondhouding te bekijken of aan de volgende vier randvoorwaarden kan worden voldaan:

1. Er is duidelijkheid nodig over de juridische mogelijkheden om deze variant uit te voeren.
2. Het moet duidelijk zijn wat de effecten zijn van een amortisatierekening op het EMU-saldo en de EMU-schuld. Het kabinet wil namelijk deze aanpak alleen toepassen op een manier die niet saldo-relevant is.
3. De intergenerationele effecten van een amortisatierekening moeten zo goed mogelijk in kaart zijn. Het kabinet wil er namelijk oog voor houden dat de rekening niet onevenredig

wordt doorgeschoven naar toekomstige generaties. Hierover zal het kabinet in gesprek gaan met de ACM.

4. De effecten van de amortisatierekening op de financiële positie van TenneT en de credit-rating moeten in kaart zijn.

Onderstaande tabel vat samen of en hoe aan de vier randvoorwaarden kan worden voldaan. Hierbij geldt dat de randvoorwaarden onderling sterk samenhangen, en onlosmakelijk verbonden zijn met de onderliggende rationale voor amortisatie. Door het ontbreken van een rationale kan er bijvoorbeeld geen standhoudende juridische casus worden gemaakt, en zonder juridische casus kan niet worden voldaan aan de tweede en vierde randvoorwaarde. Onder de tabel wordt een uitgebreidere toelichting gegeven per randvoorwaarde.

Randvoorwaarde	Wordt hier momenteel aan voldaan?	Wat is er nodig om hieraan te voldoen?
1. Juridisch haalbaar	Nee, de juridische complexiteit zit in het heffen van een tarief dat hoger is dan het kostenreflectieve tarief. De ACM heeft aangegeven dat dit binnen de huidige elektriciteitsverordening van de EU niet mogelijk is. De ACM stelt dat deze mogelijkheid wel expliciet voor waterstof in de Gasrichtlijn is opgenomen, wat haar sterkt in de conclusie dat een vermelding nodig is voordat dit is toegestaan.	Aanpassing van de EU-elektriciteitsverordening, zoals ook is gebeurd bij de gas- en waterstofverordening.
2. Geen gevolgen voor EMU-saldo en -schuld	Nee, voorlopige inschatting is dat amortisatie direct doorwerkt in het saldo en de schuld. Betalingen voor amortisatie worden als subsidie gekenmerkt, doordat wettelijk niet is geborgd dat de netbeheerder hogere tarieven kan innen dan vastgesteld door ACM. Het terugverdienen van de rekening is hierdoor te onzeker. Tevens wordt een herclassificatie van TenneT naar de collectieve sector aannemelijker. In dat geval worden alle transacties en schulden van TenneT EMU-saldo- en -schuldrelevant.	Juridische zekerheid over de mogelijkheid van de ACM om de terugbetaling te verwerken in de tarieven (zie randvoorwaarde 1). Marktconformiteit en autonomie van TenneT moet onaangetast blijven om te waarborgen dat TenneT geen onderdeel gaat uitmaken van de collectieve sector.
3. Rekening niet onevenredig doorschuiven naar toekomstige generaties	Nee, zolang onzekerheid bestaat over de piek en of deze afgevlakt kan worden is er een reëel risico dat de rekening onevenredig wordt doorgeschoven.	Zekerheid over de daling van de nettarieven.
4. Effecten financiële positie en credit-rating TenneT	Nee, wanneer geen juridische zekerheid rondom de mogelijkheid van terugbetaling wordt gegeven. Wanneer deze er wel is: ja, zolang de rekening tot en met 2029 beperkt blijft.	Zekerheid over randvoorwaarde 1 en kapitaalstorting tot en met 2029 indien de rekening daarvoor groter wordt dan enkele honderden miljoenen euro's per jaar. Een kapitaalstorting is waarschijnlijk EMU-saldorelevant en in ieder geval EMU-schuldrelevant.

4.1. Juridische haalbaarheid

Kern van het juridische vraagstuk is of netbeheerders in de toekomst hogere tarieven mogen hanteren dan de maximale tarieven die de ACM vaststelt, gebaseerd op de kosten die op dat moment gemaakt worden (kostenreflectiviteit). Die hogere tarieven zijn nodig om de leningen uit de amortisatierekening terug te betalen.

In het in februari 2025 gepubliceerde Actieplan voor betaalbare energieprijzen verwijst de Europese Commissie naar de mogelijkheid om investeringen over een langere tijd uit te spreiden,

in het bijzonder voor investeringen die gedaan worden op basis van een verwachte sterke groei van de elektriciteitsvraag. Zo worden kosten voor gebruikers initieel beperkt. In de vlak voor de zomer verschenen *guidance on anticipatory investments for developing forward-looking electricity networks* en in de *guidelines on future proof network charges for reduced energy costs*, staat de kostenreflectiviteit centraal en komt de mogelijkheid van amortisatie echter niet meer expliciet voor, in tegenstelling tot bijvoorbeeld uitgestelde afschrijvingen. Vervolgens is in gesprekken met de Europese Commissie onvoldoende comfort geboden aan de ACM om te concluderen dat tarieven hoger dan kostenreflectieve tarieven toegestaan zijn.

De ACM heeft aangegeven zonder wijziging van de Europese elektriciteitsverordening geen ruimte te zien om de maximumtarieven anders dan kostenreflectief vast te stellen. De ACM stelt bovendien dat de mogelijkheid voor hogere tarieven dan kosten wel expliciet voor waterstof in de Gasrichtlijn is opgenomen, wat haar sterkt in de conclusie dat een dergelijke expliciete vermelding nodig is voordat dit is toegestaan. Daarom zou, om amortisatie mogelijk te maken, de elektriciteitsverordening dus ook aangepast moeten worden volgens de ACM. Er is geen aanleiding om te veronderstellen dat de Europese Commissie voornemens is de elektriciteitsverordening aan te passen.

Voor de eerste fase, waarin lagere tarieven worden gehanteerd, bestaat wel de juridische mogelijkheid. Zonder de mogelijkheid om de kosten terug te verdienen via hogere tarieven later in de tijd, leidt dit tot problemen bij de netbeheerders. Kosten van de netbeheerder worden dan niet volledig in de tarieven verwerkt. Dit zou netbeheerders beperken in het doen van verdere investeringen, en wellicht leiden tot een kapitaalbehoefte. Daarnaast kan de amortisatierekening dan niet terugbetaald worden.

4.2. Gevolgen voor EMU-saldo en -schuld

Een voorlopige inschatting op basis van overleg met het CBS is dat transacties in relatie tot een amortisatierekening relevant zijn voor het EMU-saldo en de EMU-schuld. Bij toepassing van een amortisatierekening ontstaat er op korte termijn een financieringsopgave voor TenneT. De lagere tarieven (inkomsten) zijn dan namelijk niet voldoende om de hoge kosten te dekken. TenneT is dan genooddaakt om aanvullende leningen aan te trekken om de kosten te kunnen betalen. Het is gezien het ontbreken van juridische zekerheid op dit moment onzeker of TenneT in de toekomst hogere tarieven kan rekenen om deze leningen weer af te betalen. Omdat het op dit moment nog niet is toegestaan, zal het Rijk een (saldorelevante) transactie moeten doen om de gemiste inkomsten van TenneT te compenseren. In dat geval is er meer inzicht nodig in de precieze vormgeving van amortisatie om de saldo-relevantie te kunnen bepalen.

Alleen als TenneT de juridische zekerheid heeft dat de amortisatierekening met hogere tarieven afgelost kan worden, zijn er eventueel constructies denkbaar die niet-saldorelevant zijn. Een definitief oordeel over saldorelevantie kan echter pas achteraf gemaakt worden door CBS en Eurostat. Vooraf kan enkel een inschatting gemaakt worden. Wanneer TenneT een kapitaalstorting nodig heeft om amortisatie mogelijk te maken, is deze kapitaalstorting waarschijnlijk EMU-saldorelevant en in ieder geval EMU-schuldrelevant.

Tevens wordt bij een hoge mate van invloed door het Rijk een herclassificatie van TenneT naar de collectieve sector aannemelijker. De eis dat TenneT lagere tarieven moet voeren dan de kosten is een ingrijpende maatregel in de bedrijfsvoering en de beleidsvrijheid van het bedrijf. Hierbij rijst de vraag op of TenneT in dat geval nog een marktinstelling is. In het geval van een herclassificatie naar de collectieve sector zullen alle schulden van TenneT onderdeel uitmaken van de EMU-schuld en de uitgaven en inkomsten van TenneT meegerekend worden in het EMU-saldo.

4.3. Rekening niet onevenredig doorschuiven naar toekomstige generaties

Voor het gebruik van een amortisatierekening is het in de eerste plaats belangrijk dat er daadwerkelijk een piek in de ontwikkeling van de nettatarieven is. Zo kan worden vastgesteld dat de huidige generatie betaalt voor investeringen in de energietransitie waar toekomstige generaties ook van profiteren. Uit het externe onderzoek blijkt dat er in twee van de drie scenario's naar verwachting geen sprake is van voldoende dalende tarieven. Het is bovendien nu niet mogelijk om met voldoende zekerheid vast te stellen hoe de vraag naar elektriciteit zich ontwikkelt en wat de omvang is van de investeringen in het elektriciteitsnet die uiteindelijk nodig zijn.

Er is daarom een reëel risico dat als amortisatie nu wordt toegepast en de tarieven in de toekomst alsnog hoger zullen uitvallen omdat de investeringen hoger uitvallen of de elektriciteitsvraag lager blijkt dan op dit moment verwacht. In dit geval worden er door amortisatie meer kosten doorgeschoven naar de toekomstige generatie dan er worden gedempt voor de huidige generatie. Enerzijds is terughoudendheid met het schuiven van extra lasten naar de toekomst gepast aangezien toekomstige generaties waarschijnlijk ook worden geconfronteerd met andere hoge kosten, zoals hogere collectieve uitgaven, bijvoorbeeld door klimaatadaptatie of vergrijzing. Het is in die zin raadzaam om de intergenerationele herverdeling integraal te bezien en niet enkel te kijken naar nettatarieven.³ Anderzijds helpen een lage energierekening en lage nettatarieven bedrijven hier en nu om tegen lage kosten te elektrificeren, wat (toekomstige) maatschappelijke baten oplevert.

4.4. Effecten financiële positie en credit-rating van TenneT

Wanneer niet kan worden voldaan aan randvoorwaarde 1, wordt TenneT gevraagd zijn tarieven te verlagen terwijl TenneT deze lagere tarieven niet kan terugverdienen. Hierdoor zou TenneT actief moeten accepteren om verliezen op zich te nemen. Dit is niet mogelijk. Wanneer wel aan randvoorwaarde 1 wordt voldaan, dan geldt het volgende rondom de credit-rating van TenneT: een amortisatierekening heeft geen invloed op de credit-rating waarmee TenneT Nederland financiering kan aantrekken, omdat deze credit-rating wordt ondersteund door de instellingsgarantie vanuit de Nederlandse staat.⁴

Een verslechtering van de kapitaalpositie van TenneT Nederland kan de credit-rating van TenneT Duitsland wel aantasten. Omdat TenneT naar verwachting meerderheidsaandeelhouder blijft van TenneT Duitsland, kan een kredietbeoordelaar namelijk ook naar de financiële ratio's van TenneT Holding kijken om de rating van TenneT Duitsland te bepalen. Omdat bij een amortisatierekening de kasstromen van TenneT Nederland in de beginjaren lager worden, heeft dit een negatieve invloed op de financiële ratio's van TenneT Nederland en TenneT Holding en daardoor ook een negatieve invloed op de credit-rating van TenneT Duitsland.

Tot en met 2029 wordt er gestuurd op relatief lage financiële ratio's van TenneT Duitsland, om ervoor te zorgen dat de kapitaalbehoefte van TenneT Duitsland zo klein mogelijk is.⁵ Daardoor is in deze periode de financiële ruimte zeer beperkt en zou er maximaal enkele honderden miljoenen euro's per jaar aan amortisatie plaats kunnen vinden. Na 2029 zullen de financiële ratio's van TenneT Duitsland en TenneT Nederland naar verwachting verbeteren. Hierdoor ontstaat er automatisch meer financiële ruimte voor een amortisatierekening. Zowel de toekomstige regulering als het daadwerkelijke verkoopscenario van TenneT Duitsland kan invloed hebben op de ruimte die er (in de toekomst) voor amortisatie is. Mocht er besloten worden tot meer amortisatie in deze beginperiode waarin er geen financiële ruimte is, dan zal er een tijdelijke kapitaalstorting voor TenneT Holding nodig zijn, die waarschijnlijk EMU-saldorelevant is. Deze storting kan dan na 2029 weer door TenneT worden teruggestort in de vorm van dividend.

5. Vervolgstappen

Voor elke investering geldt dat de kosten voor de baten uitgaan. Dit is ook het geval voor de miljardeninvesteringen in de elektriciteitsinfrastructuur, waar nu kosten worden gemaakt voor directe baten zoals minder netcongestie en toekomstige baten zoals meer energieonafhankelijkheid en meer ruimte voor groene bedrijvigheid. Het kabinet blijft aandacht houden voor de hoogte van de nettatarieven op de korte en langere termijn en elektrificatie stimuleren via o.a. subsidies als de SDE++ en gaat onverminderd door met maatregelen om het net beter te benutten, zoals ook aangekondigd in de kabinetsreactie op het IBO.

In deze bijlage is uitsluitend gekeken naar de randvoorwaarden voor amortisatie. Alternatieve oplossingsrichtingen, zoals anders afschrijven, bijvoorbeeld aan de hand van de mate waarin de activa worden benut over de gehele investeringshorizon, zijn niet (uitgebreid) onderzocht. Progressief afschrijven leidt tot een andere verdeling van de nettatarieven in de tijd, waarbij de afschrijvingskosten jaar na jaar worden verhoogd. Dit is echter een exclusieve bevoegdheid van de

³ Het CPB raamt dat bij ongewijzigd beleid de schuld in 2060 oploopt naar 126% bbp met een brede onzekerheidsmarge. Daarbij stijgen de collectieve lasten van 38,5% bbp in 2024 naar 44,3% bbp in 2060. Bron: CPB (2025). *Overheidsschuld op lange termijn en de effecten van begrotingsregels*.

⁴ Kamerstukken II 2024/25, 28 165, nr. 447.

⁵ Kamerstukken II 2024/25, 28 165, nr. 447.

ACM. De ACM is gevraagd deze optie goed te bekijken. De ACM heeft aangegeven dit op dit moment niet te overwegen, gezien de onzekerheid rond de daling van de tarieven na 2040. Bovendien zou een andere afschrijvingsmethode pas vanaf 2032 een mogelijk dempend effect hebben op de nettarieven, omdat dit verwerkt zou moeten worden in het volgende methodebesluit.

Gegeven de conclusies in deze brief wordt het verkennen en introduceren van alternatieve opties pregnanter. In het IBO zijn - naast amortisatie - meerdere maatregelen uitgewerkt om de kosten voor de elektriciteitsinfrastructuur te dempen en anders te verdelen. Voorbeelden hiervan zijn het flexibiliseren van het netgebruik, het sterker sturen op het dichterbij elkaar plaatsen van opwek, gebruik en opslagcapaciteit, het verstrekken van een inkomstensubsidie aan TenneT of het gericht compenseren van de elektriciteitskosten van internationaal concurrerende industrie. Ook kan gedacht worden aan het verstrekken van een OPEX- of CAPEX-subsidie aan TenneT.

Het kabinet gaat, gericht op besluitvorming in de formatie, alternatieve opties verder uitwerken om de netkosten en nettarieven te drukken voor burgers, bedrijven en maatschappelijke instellingen. Ook recente ontwikkelingen in de Europese staatssteunkaders worden hierin meegenomen, zoals het *Clean Industrial Deal State Aid Framework (CISAF)* waarin het via een subsidie verlagen van de elektriciteitskosten voor de industrie expliciet wordt genoemd. Dit geldt ook voor de verkenning naar een *Contracts for Difference (CfD)*-instrument aan de vraagzijde zoals opgenomen in het actieplan windenergie op zee.